

Close to Home

‘Oku lalanga ‘e Eleanor ha mo’ui anga’ofa moe tauhi vaha’a

‘Oku mānako ‘a Eleanor ‘i he ngāue fakamea’a ‘i hono ‘apí ‘i Mosgiel

Mei he fanga ki’i pēpē fā’ele’i ta’ehokó kia kinautolu ‘oku ‘i he faka’osi’osi ‘e ‘enau mo’uí, ‘oku lau teau ‘a e kakai Otago kuo nau a’usia ‘a e ‘ofa lahi ‘a Eleanora – pea mo ‘ene ‘ofa ‘i he nití mo e ngāue fakamea’a.

Pea ko e kamata’anga ia ‘o ha ngaue ‘aufuato ‘oe fefine Mosgiel ko ‘eni ke tā ha sipinga lelei kia kinautolu ‘oku feohi mo ia. Na’a ne toe fakaava foki hono ‘apí – mo hono mafú – ‘o ne

hoko ko ha fa’ē ohi ki ha fānau ‘i he kamata ke mavahe ai ‘a ‘ene fānau mei ‘apí.

“Na’a ku hoko foki ko ha pusiaki ‘i he ‘eku kei ta’u 2 pē. Na’e tokonia au ‘e he kakaí, ko ia ai teu toe foaki ‘a e ‘ofa ko iá? Na’aku fiefia aupito ‘i he miniti kotoa pē. Na’aku feinga ke u ‘i ai ma’u pē ‘i he taimi ‘oku nau fiema’u ai aú,” koe lea ia ‘a Elenora.

‘I he taimi ni ko ho’o eke ko e ki he ta’u-79 pe ko e tokofiha na’a nau ui fa’e ki aí, ‘oku ta’ofi ‘ene tākaki he toko 10.

HOKO ATU HE PEESI 02

Ko e talamonu atu ki ha fa’ahita’u ta’u māfana mo fakanonga

‘I he faka’osinga ‘o e ta’ú kuo vave ‘a ‘ene ‘au maí, ‘oku ou fie fakahoko ha talamonū atu kia kimoutolu kotoa ki ha fa’ahita’u māfana malu mo fiefia.

Ko e ta’u e 2 kuohilí ne tau a’usia kotoa ha faingata’a, mo e tailiili ki he fokoutuá, mo e mamahi ‘o e māvaé, mo hono fakatu’upaké ‘a e fakamavahe’i mo e ngaahi tāpuni fakangatangátá. Ko e Kainga Ora mo e kakai ‘oku nau ngāue ma’a kitautolú na’a nau ongo’i ‘a e ngaahi ongo tatau, ‘i he ‘enau mo’uí, ngaahi ngāue faka’ahó mo e founda ngāue toutou feliuluaki. Na’a nau fakafeangai ki hono pusiaki’i ha fatongia fo’ou ke tokoni ki he mo’ui lelei fakalōtolú ‘o ‘ova he 200,000 ‘i Nu’usila ke hoko ko ha me’a mahu’inga ‘aupito.

‘Oku lauiafe ‘o e kakai mo e fānili ‘oku nau langa’i hake ‘enau ngaahi mo’uí ‘i he ‘etau ngaahi ‘apí pe fiema’u ke fakahoko. Ko e ‘uhinga ia ‘oku mahu’inga ai ke langa e ngaahi fale ‘oku tu’ú ke māfana, mātu’u, mo’ui lelei mo malú.

Ko e ngāue lahi, pea mei a kimautolu kotoa mei he Kāinga Ora kotoa, ‘oku ou fie ‘oatu ‘eku

HOKO ATU HE PEESI 02

HOKO ATU HE PEESI 01

'Oku lalanga 'e Eleanor ha mo'ui anga'ofa moe tauhi vaha'a

Tānaki atu ki he 'ene toko nimá, na'e tauhi fakataimi e Eleanor mo poupou'i ha ni'ihī kehe tokolahi 'o e fānaú 'i he ngaahi ta'u lahi, 'o nau ui ia ko 'enua fa'e. Ko e kuifefine mo ha kui-ua 'ofeina ia pea ne toe 'ofa'i foki 'e ne kulí na ne fakahaofi ko Otis mo e pusi na'a ne fakahaofi ko Paris.

"Oku lahi 'eku 'ofa ke foakí," ko 'ene lea 'ia

Ko e taimi ni 'oku ne tokoni'i e kakai tokolahi 'aki 'a 'ene manako 'i he niti pea 'oku femo'ekina 'i he niti 'o e ngāahi tatā māfana, falani loto mo e falani māfana ki he fanga ki'i pēpē fā'ele'i ta'ehoko 'i falemahakí, pea mo e fanga ki'i pulupulu ki he kau tukuhausiá mo e kafu niti ki he fale-tali mate (hospice).

Ko e ta'ahine mo'umo'ua au. 'Oku ou fu'u femo'ekina aupito ke u 'alu ki ha toe faitu'u," mo 'ene katá. "'Oku ou fiefia aupito he foaki 'eku ngaahi me'a ki he kakai pea mo e 'eku sio ki honau fofonga fiefiá."

Na'e tokoni'i e ha faiako 'a 'Elenoa kihe niti 'i he'ene kei sí'i 'e he na'a ne fakatokanga'i 'ene lavame'á.

"Oku ou fokoutua ihe dyslexic, pea i he kuohili, na'e 'ikai ke nau fu'u tokanga mai kiate au 'i 'apiakó. Na'a nau pehé 'oku tuai 'eku ako ha me'a. Kā na'e fakahū au 'i he kalasi 'makehe' 'o fakatokanga'i ai he'eku faiakó 'eku manako ki he niti, ko ia ai na'a ne ako'i au ke u niti pea mo kuki – na'a ne fakahoko ha liliu - mo'ui 'iate au."

'I he mo'ui feinga ko ia 'a Eleanor na'a ne toe foki ki he ako ma'olunga 'i he taimi tatau mo 'ene fānaú mo ako ke lautohi mo tohi ko ha tokotaha ako matu'otu'a.

"Oku ou sai'ia he akó. 'Oku ou kamata he ako ki he komipiutá 'i he uike kaha'ú, te u ako pe ha fa'ahinga me'a pe te u lava."

Talu 'a e nofo 'a Eleanor 'i ha 'api Kāinga Ora 'i Mosgiel ki he ta'u e 18 eni pea na'a ne pehē ko e lelei taha eni 'a e ngaahi me'a ne hoko 'i he'ene mo'ui.

"Oku lelei aupito hoku ngaahi kaungā'api lelei. 'Oku mau toko fā pea oku mau fetauhi'aki. 'I he taimi na'a ku pā kalava ai 'i he ta'u kuo'osí, ne tokanga'i 'e he kaungā'api 'e taha 'a Otis pea tokanga'i 'e he taha 'a Paris. 'Oku mau fetokoni'aki."

'Oku pehē 'e Eleanor ko 'e ne ngaahi founa ngāue lelei ko e tatakī ia mei hono tupu'angā Scottish mo e Irish.

"Ko e kakai feinga mālohi kimautolu. 'Oku 'ikai ke mau fakafisi vave – 'ikai ke 'i ai ha me'a teu fo'i au. Na'a ku toki pehē ange ki hoku tokouá, Na'ata haofaki mai ki he tafa'aki 'e tahá. 'Oku tōtoatu 'eku mo'ui 'i hono fakakātoá."

HOKO ATU HE PEESI 01

Ko e talamonu atu ki ha fa'ahita'u ta'u māfana mo fakanonga

fakamālō atu 'i ho'omou tokoni mai ke fakahoko ho mau fatongia pea tautautefito ki hono talitali lelei 'a 'emau kau fuafatongia mo e kau ngāue fakataimi ki ho 'apí.

'I he fakafoki 'etau manatú lolotonga 'etau palani ki he 2023, 'oku 'i ai 'eku 'amanaki te ke ma'u ha taimi ké ke mālōlō ai mo faka'aonga'i e la'ala'ā, fakataha mo e ngāahi faingamālie 'e ala hoko kiate koe 'i he ta'u fo'ou.

Mā te wā,

Andrew McKenzie
Chief Executive

Ko e MoneyTalks ko ha ngāue tokoni ta'etotongi ke tokoni'i koe 'i hono pule'i 'a ho'o pa'angá

Te ke lava 'o ma'u ta'etotongi, ha poupou ki ha patiseti mo ha tokoni ki hono pule'i ha'o mo'ua pa'anga 'i ho'o 'a'ahi ki he moneytalks.co.nz ki he fakaiiki, ngaahi ma'unga fakamatala pe ki ha talanoa.

Te ke lava 'o 'imeili help@moneytalks.co.nz, tā 0800 345 123, text 4029 pe ma'u ha tokotaha fale'i fakapa'anga ofi atu ki koe 'i he moneytalks.co.nz/find-help-now.